

4

Dünyaca Ünlü

1. Dünya Mutfakları

1 Tamamlayalım

1. Hadi oyalanmadan işlerimizi bitir _____ de çikalım.
2. Sana zahmet şu kapıyı kapat _____ .
3. Çok vaktimiz yok. Şu restoranda bir şeyler atış _____ , sonra bir an önce yolumuza devam edelim.
4. Madem birbirinizle anlaşamıyorsunuz yan yana otur _____ .
5. Yetiştiremeyeceğiz diye hiç endişelenme. Sen salatayı yapana kadar ben ana yemeği yap _____ .
6. Biz daha ne olduğunu anlamadan çocuk elindeki oyuncuğu suratımıza fırlat _____ .
7. Bu sırrı daha fazla içimde tutamazdım, konuşma arasında Hakan'a gerçekleri söyle _____ .
8. Hadi ama, bütün işleri biz yaptık. Sen de kahve yap _____ ne olur?
9. Daha yeni uyutup yatağına yatırdığım çocuk, başını yastığa koyar koymaz uyan _____ .
10. Buzdolabının kapısını açınca su şişesi yere düşüp kırıl _____ .
11. Hava o kadar sıcak ki , fön makinesine bile gerek kal-
madan saçlarım beş dakikada kuru _____ .
12. Birazcık dişimizi sıktık, tempolu bir çalışmayla bir saatlik işi yirmi dakikada bitir _____ .
13. Ferhan, Gönül'le konuşurken kendisi için sürpriz parti hazırladığımızı ağzından kaçır _____ .
14. Madem kardeşinin sana bağırmasını istemiyorsun, sen de onun eşyalarını kullan _____ .
15. Bunu başarmak çok zor değil, biraz gayret göster _____ .
16. Kafesin kapısı açılınca kuş pencereden kaç _____ .
17. Siz dinlenin ben hemen bir çay demle _____ .
18. Ben daha konuşurken o benim suratıma telefonu kapat _____ .
19. Hadi bir koşu bakkala gidip yumurta al _____ de size kek yapayım.
20. Kitap o kadar sürükleyiciydi ki, bir solukta bitir _____ .

2 Eşleyelim

1. Kendi başına yetiştiremezsin,
2. Yemek için yerimden kalkmaya bile vaktim yok,
3. Öğrencilerim o kadar akıllı ki,
4. Bu kadar sıkıntı çekeceğine şu ilacı iç,
5. Doktorumun doğru teşhisi ve tedavisiyle
6. Yemek için dışarıdan sipariş vermeye gerek yok,
7. Hiç itiraz istemiyorum bu akşam sinemaya gideceğiz,
8. İçim ürperdi. Hazır ayağa kalkmışken
9. Ne güzel oturmuş sohbet ediyoruz işte,
- ağrını beş dakikaya geçiriverir.
- üzerime örtecek bir şey getiriver.
- iki günde ayağa kalkiverdim
- ben hemen makarna ve yanına salata yapıveririm.
- bir gün de eve erken gitmeyiver.
- daha ilk örnekte konuyu anlayıveriyorlar.
- bir sandviç yapıver de karnımı doyurayım.
- biz de sana yardım edersek işleri hemen bitiriveririz.
- bu gün de geç saatlere kadar çalışmayiver.

3 Tümce oluşturalım

1. yağmur / çıkarken / anda / güneşliydi / bastırverdi / evden / hava / bir

2. anlık / dökülüverdi / meyve suyu / üzerine / dikkatsizlikle / bir / masanın / bardaktaki

3. koskoca / şiddetliydi ki / devriliverdi / ağaç / rüzgar / anda / kadar / bir / o

4. açıp / geçiverdi / göz / kadar / yıllar / kapayınca

5. yola / fırsat / yakalamamıza / çocuk / atlayıverdi / kalmadan

6. filmi / kahve / sen / kadar / yapayım / başlatıncaya / ben / ikimize

4 Tamamlayalım

tadı damağında kalmak • tadına doyum olmamak • ekmeğini kazanmak • lokma ağzında büyümek
ekmeğinden etmek • yemek çıkarmak • ağzının suyu akmak • ağzının tadını bilmek
yemeden içmeden kesilmek • lokmasını saymak

1. Eşim _____ hangi restoranda hangi yemeklerin yeneceğini herkes ona sorar.
2. Bayramda anneannemin yemekleri o kadar güzel kokar ki, hepimizin _____.
3. Yemek masasında Selim'le Ayten'in tartışmasına o kadar üzüldük ki, _____
yiyecekleri zor yuttuk.
4. Kapadokya'da yediğim testi kebabını o kadar beğendim ki, _____.
5. Selma askere giden nişanlısının arkasından çok üzüldü, _____.
6. Annemin yaptığı böreklerin _____, yedikçe yemek istersiniz.
7. Eşimle geçen yıl açtığımız dükkan sayesinde _____.
8. Patron birçok işçiyi işten çıkararak onları _____.
9. Sen karşımda durup _____ ben yediğim hiçbir şeyden zevk almıyorum.
10. Misafirlerimi iyi ağırlamak için onlara en az altı çeşit _____.

5 Okuyalım, eşleyelim, işaretleyelim

Antik Çağda Yemek Kültürü

Yemeğin, insanoğlunun binlerce yıllık serüveninde en temel gereksinimi olduğunu biliyoruz. İlk insanların mağara duvarlarına çizdiği hayvan resimleri, aynı zamanda korkunun içgüdüsel bir dışavurumuydu belki ama aynı insanlar, o hayvanları avlamak için canlarını tehlikeye atmaktan çekinmediler. Çünkü acıkıyorlardı, çünkü açlık duygusu ölüm korkusunu bastırıyordu. Bugün kamımızı doyurmak için dinozorlarla, mamutlarla kıyasıya mücadelelere girmek zorunda değiliz artık. Çarşıdan aldığımız çeşitli malzemeyle evimizde birbirinden nefis yemekler hazırlayıp soframızı bir şölene dönüştürebiliyoruz. Ya da bir restoranda adını bilmediğimiz yemekleri bile yeme şansına sahip olabiliyoruz.

Yemek hizmetlerinin bir endüstri haline gelişi ise hem çok eski, hem de çok yenidir. Eskidir; çünkü insanoğlu eski çağlardan beri yemek üretmiş ve tüketmiştir. Yenidir; çünkü özellikle son 150 yıl içinde oldukça büyük bir değişim yaşanmıştır. Tarihin labirentinde kısa bir gezinti bile doğrular bunu...

Sözgelimi, MÖ 10 binli yıllarda Danimarka'da ve Orkney Adaları'nda kabilelerin büyük mutfaklarda yemek hazırlayarak topluca yemek yediklerine ilişkin bulgular var. Yine, MÖ 5 binli yıllarda İsviçre gölleri civarında toplu yemek yenildiği konusunda kayıtlar bulunduğunu biliyoruz.

Eski Mısır tapınak ve mezarlarında yer alan figürler de bu dönemde insanların toplu yemek hazırlamayı ve sunmayı bildiklerini kanıtıyor rahatlıkla. Bu resimlerde, hazırlanan yemeklerin pazarlarda satıldığını bile görebiliyoruz.

1. civar	☐	ziyafet
2. endüstri	☐	ihtiyaç
3. şölen	☐	macera
4. mücadele	☐	dolay
5. gereksinim	☐	savaş
6. serüven	☐	sanayi

	Var	Yok
1. İlk çağlarda insanlar korkularını mağara duvarlarına çizerek göstermişlerdir.	☐	☐
2. İlk çağlarda ölüm korkusu açlık korkusunun önüne geçiyordu.	☐	☐
3. İnsanların yemek üretmeleri çok eski tarihlere dayanır.	☐	☐
4. Günümüzde yemek yapmak eski çağlara göre çok daha zahmetsiz.	☐	☐
5. M.Ö. 10 binli yıllarda İsviçre Gölleri'nde toplu yemek verildiğine dair kanıtlar bulunmuştur.	☐	☐

4.2 Dünyanın Dansı

6 Tamamlayalım

1. Hanımefendi, siz diğer ürünlerimize bak adurun, ben paranızı bozdurup geleyim.
2. Yıllardır anlatıl _____ bir rivayete göre bu eski, ahşap evin altında bir mezar varmış.
3. Film başladığından beri konuş _____, biraz sussanız da filme konsantre olsak.
4. Çocuklar bahçede oyna _____, biz de doğum günü pastasını süsleyelim haydi!
5. Hiç beklemediğim bir anda onu karşımda görünce şaşır _____!
6. Onlarca yıldır gelinlerin kına gecelerinde söylen _____ bu türkünün aslında hazin bir hikayesi vardır.
7. Kadıncağız yolda çantasını çalıp kaçan hırsızın arkasından bak _____ anlatıyor.
8. İki saattir aynı sokaklarda dolaş _____, inat etme de yolu bir taksiciye soralım artık!
9. İnsan beyninin gerçek kapasitesinin ne kadar olduğu yüzyıllardır merak edil _____ konulardan biridir.
10. Köşeyi döner dönmez kocaman bir köpekle karşılaşınca ne yürüyebildim ne koşabildim, korkudan adeta don _____.
11. Film o kadar sıkıcıydı ki izlerken uyu _____.
12. Misafirler kahvelerini iç _____, biz masayı toplayalım.
13. Türk kültüründe gölge oyunları altı yüz yıldan beri sür _____ bir eğlence geleneğidir.
14. Yemek yiyince ağırlık çöktü herhalde, burada otur _____ . Haydi işe koyulalım artık.
15. Sabah uyandığından beri aynı şarkıyı söyle _____, rüyanda konsere mi gitmiştin?

7 Tamamlayalım

1. Şu masadakiler sürekli bize bakıyorlar.

2. Siz burada beklemeye devam edin, doktor gelmek üzere.

3. Türklerde, büyüklerin elini öpme geleneği asırlardır yaşatılmaktadır.

4. Son günlerde sürekli bir şeyler unutuyorsun, biraz dinlensen iyi olacak.

5. Günlerdir bu sorunu nasıl çözebileceğimizi düşünüyorum.

6. Siz sohbetinize devam edin, ben keki getireyim.

8 İşaretleyelim

1. Zaman ne çabuk geçiyor. Çocuklar göz açıp kapayıncaya kadar büyü _____.
 -ye dursun -yüverdi
 -yüp kaldı -yüp duruyor
2. Bugün sakın müdüre görünme. Çok sinirli, herkese bağır _____.
 -ip duruyor -ip kaldı
 -adursun -iversin
3. Sağ olsun, Mustafa Bey arabasıyla bizi buraya bırak _____ de yağmurda yürümemiş olduk.
 -ip durdu -iverdi
 -ivermişti -ageldi
4. Masaj, milattan önceki dönemlerden beri uygulama _____ alternatif bir tedavi yöntemidir.
 -agelen -iveren
 -ip durulan -adursun
5. Aşın'ın ne kadar büyüyüp güzelleştiğini görsen şaş _____.
 -adursun -iverirsin
 -ip durursun -akalırın
6. Yarışmada birinci olduğum açıklanınca bir an öylece don _____, yerimden kalkamadım bile.
 -up durdum -uverdim
 -akaldım -adurayım
7. Ayağa kalkmışken bana şu gazeteyi uzat _____.
 -akal -iver
 -adur -ip dur
8. Kızım, salatayı bir akşam da sen yap _____ elin mi incir?
 -ip kalsan -ip dursan
 -iversen -adursan

9 Ortaç ekleriyle tamamlayalım

- Gelecek ay düzenle *necek* _____ konserin biletleri şimdiden tükenmiş bile.
- Ben genellikle yemek tariflerinin ver _____ internet sitelerini ziyaret ediyorum.
- Düğünün yap _____ salon en fazla üç yüz kişiyi alabilecek büyüklükteydi.
- Sempozyumda sun _____ bildiriler bir kitapta toplanacakmış.
- Vakıf tarafından topla _____ giysiler yoksul ailelere dağıtılmış.
- Bir zamanlar tiyatro oyunlarının, müzikallerin sergile _____ bu salonun böyle bakımsız bir hale gelmesi çok üzücü.
- Şairin ölümünden sonra basılan bu kitapta daha önce hiçbir yerde yayım _____ şiirleri bulunmakta.
- Promosyon dönemlerinde dans kursumuza kat _____ herkese %30 indirim yapmaktayız.

10 Yerleştirelim

konuşarak • konuşurken • konuştuğu sürece
konuştukça • konuştuğunda • konuştuğu halde
konuştuğu için • konuşmayıp • konuşmadıkça
konuşacağı zaman • konuşmadan • konuşup

- Doktorunla _____ ilaçlarını kesme, belki zararlı olur.
- Onunla çok basit bir Türkçeyle _____ söylediklerimi anlayamadı.
- Bu şekilde bağırarak _____ hiç kimseye kendini dinletemezsin.
- _____ batıyorsun, en iyisi sus!
- Kusura bakmayın, geldiğiniz sırada telefonla _____ sizi karşılayamadım.
- Sorunlarını yüz yüze _____ birbirlerinin arkasından dedikodu yapmaya devam ederlerse sonunda büyük bir kavga çıkabilir.
- Benimle _____ yüzüme bakar mısın lütfen!
- Bu konuyu babamla da _____ içim rahat etmeyecek.
- Zam meselesini müdürle _____ bana da haber verin de ben de konuşmaya geleyim.
- Son _____ bana İstanbul'a taşınacağını söylemişti.
- Gazetede okuduğuma göre çok yakında bilgisayarlara _____ komut vermek mümkün olacakmış.
- Babam her zaman "Az _____ çok iş yapmak lazımdır." der.

11 İşaretleyelim, düzeltelim

Anadolu Halk Oyunları

Anadolu halk oyunları,

- günümüzden binlerce yıl öncesine uzanan bir tarihe sahiptir.
- bölgeden bölgeye farklılık gösterir.
- günümüzde yalnız kırsal bölgelerde oynanır.
- doğa olayları, hayvanlar ya da günlük yaşam gibi konuları sembolize eden figürler taşır.
- genellikle eşli olarak oynanır.
- halkın büyük kesimi tarafından bilinir.
- doğanın taklit edilmesiyle ortaya çıkmıştır.

Türkiye'nin birçok bölgesinde oynanan "halay", genellikle el ele tutuşarak oynanır ve bu şekilde "halay tepmek" halk arasındaki dayanışmanın bir göstergesidir. Halaya benzer şekilde oyuncuların birbirlerine tutunarak oynadıkları diğer bir oyun türü de "horon"dur. Karadeniz kıyısında yaşayan halkın kemence ve tulum eşliğinde oynadığı bu oyun bölgenin dağlık yapısını sembolize eden figürler içermektedir.

12 Tamamlayalım

- 2 hafta sonra sınavlarım bitecek. Senin programına da uygun olursa beraber kayağa g^{it} *debiliriz* .
- Aranızdaki tartışmadan sonra onu bir daha aramamışsın. Hiç değilse doğum gününde onu ara _____? Çok üzölmüş.
- Hazırladığın ödevde çok hata yok ama seni tanıyorum, daha iyisini yap _____ . Biraz baştan savma olmuş.
- Siz hafta sonu programınızı bana göre yapmayın. İşlerim çok yoğun, size katıl _____ . Şimdiden bir şey söyleyemiyorum.
- Merve Hanım, Sinan Bey'e ulaşamadım. Kendisine beni mutlaka araması gerektiğini ilet _____?
- Seni tebrik ediyorum. Böyle bir durumda olsaydım eminim senin kadar soğukkanlı davran _____ .
- Yarın burada ol _____ . Programım henüz netleşmedi. Ama ben olmasam da yardımcım sizinle en iyi şekilde ilgilenecektir.
- Üniversitede Yunanca ile epey ilgilenmiştim. Şuanda söylenen her kelimeyi anla _____ ama konuşmada genel olarak ne söylenmek istediğini çıkar _____ .
- İstersen hazırlayacağın sunum için sana yardım et _____ . Daha önce ben de benzer konuda bir sunum yapmıştım.
- Vaktiniz yoksa formun tamamını doldur _____ . Yalnızca işaretli bölümleri doldurmanız zorunlu.
- Figen'le görüşmeyeli o kadar uzun zaman oldu ki onu görünce tanı _____ .
- Aslında şu gri ayakkabıyı al _____ . Buna çok benzer bir ayakkabım vardı, şimdi hatırladım. Biraz gereksiz oldu.
- Baskı altındayken hiç kimse sağlıklı düşün _____ . Bence doğru karar vermek için biraz rahatlamayı beklemelisin.
- Şu anda ne demek istediğimi tam olarak anla _____ ama eminim ileride sen de bana hak vereceksin.
- İlgini görmek için sizinle hastaneye gelmek isterdim ama ben kan görmeye dayan _____ , hemen bayılırım. Bunun için ben onu evde ziyaret edeceğim.
- Derslere düzenli olarak katıl _____? Katılamayacaksan kursa kayıt yaptırıp paranı çarçur etmenin hiç anlamı yok.
- Bende Nihan'a ait bir telefon numarası var ama yıllardır onunla konuşmadım. Bu numara değişmiş ol _____ . Bir dene istersen.
- Seni en son gördüğümde işle ilgili problemlerin olduğunu söylüyordun. Neler yaptın? Sorunları hallet _____?
- Bugün kendimi çok halsiz hissediyorum. Hepinizi çok özledim ama bugün evden çık _____ . Fikir değiştirirsem yanınıza uğrarım.
- Sana yardımcı olmayı denerim ama ben mezun olalı çok uzun zaman oldu. O dersleri hatırla _____ . Neyse deneriz.
- Bir yabancı dili ne kadar sürede A'dan Z'ye öğren _____?
- Güler asla yalan söyle _____ . Hemen heyecanlanır, yüzü kızarır, kendini ele verir.
- Bu sorular öğrencilere biraz zor gel _____ , bence soruları değiştirelim.
- Pek çok kişi senin yaşındayken bu denli önemli başarı elde et _____ . Kendinle gurur duymalısın.
- Eşler her konuda birbirleriyle aynı şekilde düşün _____ . Önemli olan farklı düşünceleri olsa da birbirlerini kırmadan anlaşmalarıdır.
- Çekindiği için senden para iste _____ ama ben çok iyi biliyorum ki paraya ihtiyacı var.

13 İşaretleyelim

1. Misafir için hazırlıkların tamamını bugünden _____, ne de olsa yarın akşama kadar zamanım var.
 - yapamayabilirim
 - yapmayabilirim
 - yapamam
2. Onun konuştuklarımı sana asla _____ . Bu ikimiz arasında bir sır.
 - anlatamayabilirim
 - anlatmayabilirim
 - anlatamam
3. Üniversite yıllığım evde bir yerlerde ama şimdi _____ . Kim bilir nereye koydum. Biraz arayım ama olmazsa başka zaman bakarız.
 - bulamayabilirim
 - bulmayabilirim
 - bulamam
4. İstedğin kitap benim bir arkadaşımda var. Senin için ödünç isterim ama _____ çünkü kitaplarına çok düşkündür.
 - veremeyebilir
 - vermeyebilir
 - veremez
5. Bence iş yemeğimizde tercümanlığı Asu _____ . Onun İngilizcesi kesinlikle yeterli değil.
 - yapamayabilir
 - yapmayabilir
 - yapamaz
6. Annenden sürekli bir şeyler istememelisin. Bugün aldığın o oyuncak _____ ama sen parası var mı diye düşünmeden ısrar ediyorsun.
 - alamayabilirdi
 - almayabilirdi
 - alamazdı

14 Yerleştirelim

1. taşıyamam • taşıyamayabilirim • taşımayabilirim
 - a. Valizim o kadar ağır ki tek başıma _____ . Taşıyamazsam bana yardım etmek için otogara gelir misin?
 - b. Çok eski olan eşyaları yeni evime _____ . Yenilerinin fiyatlarına bakıp öyle karar vereceğim.
 - c. Alışverişi bitirdim, marketten çıkmak üzereyim. Bu kadar poşeti kesinlikle tek başıma _____ . Gelip bana yardım eder misin?
2. gidemeyebilirim • gitmeyebilirim • gidemem
 - a. Yarın akşam için aileme söz verdim. Onlarla yemeğe çıkacağım. Maalesef sizinle konsere _____ .
 - b. Hafta sonu lise arkadaşlarım bir akşam yemeği organize etmişler. Yıllar sonra onları görmek eğlenceli olabilir ama aralarında hiç hoşlanmadıklarım var bu nedenle _____ .
 - c. Bu akşam hasta bir arkadaşımı ziyaret etmeyi planlamıştım ama ofiste işler bitecek gibi görünmüyor. Dolayısıyla _____ .
3. sormayabilirim • soramayabilirim • soramam
 - a. Bir daha böyle uygun bir fırsat bulup aklımdaki soruları _____ diye düşünerek doktora bütün sorularımı sordum.
 - b. Canlı yayında röportajımıza başlamadan önce sorulara bir göz atın. İstemediğiniz soruları _____ .
 - c. Oya'nın doğum günü bugünlerde diye hatırlıyorum ama kesin tarihini de bilemiyorum. Kendisini de _____ . Nereden öğrensem?
4. içemeyebilirim • içmeyebilirim • içemem
 - a. Rahatsız oluyorsan yanında sigara _____ .
 - b. Lütfen benim kokteylim sert olmasın. _____ , çünkü daha önce fazla alkollü bir kokteyl içmedim.
 - c. Bana kola alma, _____ . Kolaya alerjim var.